

PRESS RELEASE

Podgorica, 6. novembar 2017.

Realni rast BDP-a u 2017. godini 4.2%

ISSP Ekonomske projekcije, Oktobar 2017.

Ekonomija Crne Gore je i u drugom kvartalu 2017. godine bila znatno dinamičnija u odnosu na isti period prethodne godine. Realni BDP je u drugom kvartalu 2017. godine rastao po stopi od 5,1%, što je znatno veća stopa rasta u odnosu na realni rast iz drugog kvartala 2016. godine, koji je iznosio 2,7%. Imajući u vidu izraženiju dinamiku ekonomske aktivnosti od početka 2017. godine, može se konstatovati da je rast crnogorske ekonomije u prvom polugodištu ove godine već postavio osnovu za značajniji rast na godišnjem nivou. Glavni pokretači rasta BDP-a u kvartalu ove godine su bili značajan razvoj infrastrukture i izgradnja autoputa koji su usloveli snažan rast bruto investicija, dok je u drugom kvartalu snažan doprinos dalo poboljšanje u dijelu spoljne trgovine, odnosno značajan rast ukupnog izvoza, dok je stopa realnog rasta uvoza bila blago negativna.

Investiciona aktivnost u prvom kvartalu 2017. godine je u velikoj mjeri uzrokovala porast BDP-a. Procijenjeni rast investicione potrošnje je bio 30%, dok je realna stopa rasta investicija u drugom kvartalu bila negativna. Upravo takva kretanja bruto investicija u prvom i drugom kvartalu 2017. godine u odnosu na isti kvartal prethodne godine su imala značajan uticaj na ukupan uvoz u posmatranom periodu (ukupan uvoz roba i usluga

je rastao po realnoj stopi od 14% u prvom kvartalu, dok je ta stopa u drugom kvartalu iznosila -0,8%). Sa druge strane povećanje ukupnog izvoza po realnoj stopi od 18,7% u prvom i 6,5% u drugom kvartalu se duguje prvenstveno izvozu usluga, gdje je značajan rast izvoza zabilježen u turizmu, ali je zabilježen i rast izvoza roba.

Pored investicija i spoljne trgovine, značajan uticaj na rast BDP-a u prvom polugodištu je imala potrošnja stanovništva koja je rasla po stopama od 6,9% i 4,6% u prvom i drugom kvartalu, kao i potrošnja države (3,5% i 2,1%). Porast privatne potrošnje se može objasniti porastom plata, koji je uz stabilnu inflaciju uticao na povećanje raspoloživog dohotka ali i povećanja ukupne zaposlenosti.

Projekcije ISSP-a na bazi makroekonomskog modela pokazuju da će bruto domaći proizvod Crne Gore u 2017. godini zabilježiti realni rast od 4,2%, što je približno prethodnim procjenama realnog rasta ovog pokazatelja. Tekuća godina je godina znatno dinamičnijih kretanja crnogorske privrede u odnosu na 2016. godinu, što potvrđuju i zvanični podaci iz prva dva kvartala 2017. godine. Dalji intenzivan rast se očekuje i u preostalim kvartalima, što će uticati na znatno veću godišnju

stopu rasta realnog BDP-a u odnosu na prethodnu godinu.

Neznatne korekcije u procijenjenoj stopi rasta za 2017. godinu su nastale pod uticajem faktora koji na različit način utiču na rast. Sa jedne strane promjena u očekivanoj stopi inflacije (usljed najavljenih poskupljenja akciza u trećem i četvrtom kvartalu), je uticala na blago smanjenje realnog rasta usljed smanjenja procijenjene potrošnje, odnosno raspoloživog dohotka. Sa druge strane, pozitivan uticaj na očekivanu stopu rasta u ovoj godini su imale promjene u procijenjenom broju noćenja stranih turista, što se odrazilo i na rast očekivanog izvoza usluga, a posljedično i ukupnog izvoza.

Kao i ranije, značajan doprinos procijenjenoj stopi rasta BDP-a u ovoj godini će dati bruto investicije čiji je očekivani rast u tekućoj godini je projektovan na oko 14%. Ova stopa rasta je posljedica očekivane dinamike aktivnosti u građevinarstvu i najavljene dinamike u realizaciji nekih infrastrukturnih projekata (autoput) i investicija. Očekivana stopa rasta bruto investicija posebno dobija na značaju ako se zna da je prethodne godine zabilježena stopa rasta od gotovo 30%. Ipak, uprkos veoma visokoj stopi rasta u prvom kvartalu 2017. godine, ovaj indikator za drugi kvartal, kao i očekivana dinamika realizacije u preostalim kvartalima 2017. godine upućuju na niži (iako veoma značajan) realan rast bruto investicija na godišnjem nivou u odnosu na 2016. godinu.

Pored bruto investicija, značajan doprinos rastu BDP-a u 2017. godini daće i ostale komponente.

Kad su u pitanju spoljnotrgovinski odnosi, projektovan je nastavak rasta izvoza roba po stopi od oko 4% tokom 2017. godine. Sa druge strane, izvoz usluga, odnosno prihodi od usluga će značajnije rasti (preko 11%) uglavnom kao posljedica rasta prihoda od turizma. Ovi prihodi će opet dominantno rasti usljed znatno većeg projektovanog većeg rasta broja noćenja stranih turista. Dodatno, kad je riječ o izvozu usluga, očekuje se i rast prihoda od transportnih usluga, usljed nešto većeg robnog izvoza. Imajući u vidu navedene projekcije, očekuje se da će ukupni izvoz roba i usluga rasti po stopi od približno 10%. Ipak, i na strani uvoza projektovan je rast koji će dominantno biti posljedica povećanja uvoza roba. Taj rast će biti posljedica ne samo uvoza hrane, nafte i transportnih uređaja, već i većeg uvoza mašina i opreme za autoput i izgradnju postrojenja za energetske namjene. Stopa rasta ukupnog uvoza (9%) će biti na nešto nižem nivou u odnosu na stopu rasta iz prethodne godine.

Takođe na formiranje veće stope rasta BDP-a će imati uticaj i potrošnja stanovništva koji će rasti po stopi od 4%. Veća stopa rasta potrošnje stanovništva ove godine će biti uglavnom posljedica većeg raspoloživog dohotka usljed projektovanog povećanja zaposlenosti dok će rasti i neto zarade. Povećanje zaposlenosti se očekuje uglavnom zbog rasta turizma i generisanog rasta iz prethodnog perioda koji će dodatno akcelirati investicionu aktivnost u 2017. godini.

Kontakt:

Institut za strateške studije i projekcije

Crnogorskih Serdara, Lamela II-III, 81000 Podgorica, Crna Gora Tel +382 (0)20 634 338, Fax +382 (0)20 634 329,

e-mail: issp@t-com.me